

MŪSŲ LIETUVA

NR. 42 (1577) – SEMANÁRIO - 1978 M. SPALIS – OUTUBRO 26 D. – 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

ŠV. PETRAS PRABILO LIETUVIŠKAI

Nauji vėjai pučia Bažnyčioj – pučia ir plačiai skleidžia Petro laivo bures. Naujos Sekminės atsiveria mūsų pasauliui, taip pasimetusiam materializme ir taip išalkusiam dvasios peno ir šviesos.

“Aš pasilieku su jumis iki pasaulio pabaigos” – pažadėjo Kristus. Atrodo, kad Jo Dvasia šiandien dvelkia Bažnyčioj didžiausia savo jėga. Juk, galutinai, kas veda Bažnyčią, tai vis dar Šventoji Kristaus Dvasia.

Sušvito, kaip meteoras, pop. JONAS PAULIUS I – ir sukėlė Bažnyčioj dideles viltis. Ir, nors tuoj užgeso, praskleidė gan plačius horizontus.

Atėjo į šv. Petro sostą – ir tapo Romos vyskupu JONAS PAULIUS II, svetimtautis, lenkas ir dar iš komunistinių kraštų. Kilo sumišimas, susirūpinimas. Kaip italai, ypač romėnai, priims savo vyskupu svetimtautį? O susirūpinti buvo ir dėl ko. Tik pagalvokim apie mus pačius: kaip jaustumės mes, lietuviai, jei, pav., Kauno ar Vilniaus vyskupu būtų paskirtas koks italas, vokietis ar lenkas. Juk popiežius, nors yra visos Bažnyčios galva, tuo pačiu yra ir Romos vyskupas.

Betgi nieko tragiško neįvyko. Vos pasirodė, ir prabilo, kaip kad įprasta pas lenkus ir lietuvius krikščioniškai pasveikinti su “Garbė Jėzui Kristui”, aiškia, gryna italų kalba “Sia lodato Gesù Cristo”, romėnai pragiedrėjo. Ir net džiaugėsi. “Baimė turėti popiežium svetimtautį – jau praėjęs dalykas”, išsireiškė vienas italų kardinolas.

O intronizacijos dienos sujudo pasaulis. 300.000 tikinčiųjų iš viso pasaulio suguzėjo šv. Petro aikštėn. Karaliai, prezidentai, šimtas valstybių norėjo dalyvauti ar nors būti atstovaujami jo viešo įvedimo iškilimėse. Net pats komunistinės Lenkijos prezidentas, Henrik Jablonski, bei anglikonų bažnyčios primas, arkivysk. Donald Coggan, asmeniai dalyvavo. Tai lig šiol neregėti dalykai. Tuo tarpu tv tiesioginiai transliavo apeigas į 40 valstybių, jas sekant apie milijardui žmonių.

Sujudo pasaulis; bet ir nutilo. Ypač Lenkija. “Varšuvos gatvės liko tuščios”. Apie 90% lenkų sėdėjo prie tv aparatų. Pirmą kartą lenkų tv transliavo savo tautiečiams religinį įvykį. “Tai gal svarbiausias įvykis visoj Lenkijos Bažnyčios istorijoj”, mąstė vienas jėzuitas. “30 metų mūsų tauta kovėjo, kad išsikovotų galimybę pamatyti per tv popiežiaus intronizaciją. O dabar matom lenką, savo tautietį, šv. Petro soste!”

Nutilo ir klausėsi. Klausėsi šio didelio misionieriaus, kuriam buvo pakartoti anie Kristaus žodžiai Simonui: “Tu esi uola, ir ant šios uolos aš pastatysiu savo bažnyčią... Net visos pragaro galybės jos nenugalės”. Ir pildosi kiti Viešpaties žodžiai: “Ką aš dabar kuždu į ausį, bus skelbiama ant stogų, visiems”. Dabar skelbiama milijardui (ir net daugiau) žmonių šie Petro – ir Bažnyčios – tikėjimo žodžiai: “Tu esi Kristus, gyvojo Dievo sūnus”. Jie skelbiami tikintiesiems; taip pat ir tiems, kurie dar maitinami beverčiu ateizmu. Ir skamba naujo popiežiaus žodžiai – ir broliškas, pilnas tikėjimo, kvietimas: “Žmonės, broliai ir sesės, nebijokit. Plačiai atverkit duris Kristui. Atverkit ir valstybinių, ekonominių bei politinių sistemų vartus išganingai Kristaus galiai. Atverkit Kristui plačius kultūros, civilizacijos, pažangos vartus...”

João Paulo 2.o ergue o cetro pastoral, símbolo do poder da Igreja. UPI

Visa tai buvo sakoma ir verčiama įvairiom kalbom visam pasauliui. Paskui pats popiežius prabilo tiesioginiai vienuolika kalbų. “Krokuvoj lenkai verkė, girdėdami popiežių kalbant jų gimtąja kalba”, pabrėžė laikraščiai. Bet ne tik lenkai, o ir lietuviai negalėjo sulaikyti susijaudinimo, kai išgirdo popiežių, ir dar lenką, kreipiantis į juos lietuviškai, ir dar taip aiškia, taisyklinga tarsena:

MANO ŠIRDINGI SVEIKINIMAI JUMS, MIELI BROLIAI LIETUVIAI. BŪKITE LAIMINGI, VIENINGI IR LIKITE IŠTVERMINGI KRISTUI!

Tai gilus padrąsinimo, paguodos žodis kenčiančiai tautai.

Ir didžiausia propaganda mūsų Tėvynei, kokios dar niekas kitas nepadare. Milijardas žmonių sužinojo apie Lietuvą ir išgirdo skambiają jos kalbą; radijas ir laikraščiai pakartojo.

Net Vatikano informatoriai pabrėžia, kad šis faktas svarbus.

Mums dar įdomu pastebėti, kad Popiežius, kalbėdamas lenkams, priminė, nors jo neminėdamas, ir mūsų didįjį Adomą Mickevičių (rašiusį lenkiškai): “Niekuomet nenustokit buvę su popiežium, kuris šiandien meldžiasi poeto žodžiais: Dievo Motina, kuri globoji garsiąją Čenstokovą ir spindi Aušros Vartuose...”

Verbų sekmadienį Kristui minios šaukė “Hosanna”, o penktadienį – “Ant kryžiaus”. Ir Popiežius žino, koks jo likimas. Žino, kad ne visiems patiks ir ne visus patenkins. Žino, kad turės kovoti ir kentėti. Tad ir užbaigė sekmadienio kalbą, prašydamas: “Būkit su manim. Melskitės už mane. Man padėkit, kad aš galėčiau jums patarnauti”.

SVEIKINIMAI NAUJAJAM POPIEŽIUI

Comitê Pró Justiça dos Povos Bálticos – Estonia, Letonia e Lituânia, naujam Popiežiui pasiuntė sveikinimo telegramą:

À SUA SANTIDADE PAPA JOÃO PAULO II

QUEIRA ACEITAR NOSSAS FELICITAÇÕES E ORAÇÕES PARA UMA LONGA E SANTIFICADA VIDA A SERVIÇO DA CRISTANDADE E TODOS OS POVOS OPRIMIDOS”.

Brazilijos Lietuvių Kunigų Vienybės vardu:

UNIÃO CLERO LITUANO BRASIL CUMPRIMENTA PAPA, RENOVA FIDELIDADE, PEDE BENÇÃO. – Pe. Gavénas, presidente.

Baltijos valstybės kamuoja Rusiją

Amerikiečio žurnalisto pranešimas Jungtinių Amerikos Valstybių spaudoje

Savaitraščio "U.S. News a. World Report" korespondentas Robin Knight, vadovaujantis to laikraščio įstaigai Maskvoje, lankėsi Baltijos valstybėse ir iš Vilniaus (rašo Vilna) bei Trakų parašė gana išsamų pranešimą, kuris buvo išspausdintas rugsėjo 25 d. laidoje. Čia pateikiame jo santrauką.

Jau pat pradžioje autorius pabrėžia, jog Kremlius Baltijos respublikose vykdo "morkos ir lazdos" politiką, stengiasi surisinti, bet be sėkmės. Nuolatiniai neramumai tuose kraštuose rodo Maskvos nesugebėjimą sunaikinti masių patriotiškumą, net ir po kelių šimtmečių rusiško valdymo. Vis dėlto sukilimas negresia, nes baltiečiai, kad ir rūstaudami, išmoko gyventi rusiškame režime bei naudotis nauja gerove.

Sunaikinti šaknis

Dabartinė sistema siekia suformuoti "sovietinį žmogų", sunaikinti tautines šaknis, nevengdama prievartinių metodų, tačiau susiduria su pakilusiu antirusišku jausmu ir atkakliu patriotizmu.

Ta rusų antipatija išaugo per šimtmečius trukusią okupaciją — Estijoje ir Latvijoje nuo 1710 m., Lietuvoje — nuo 1795 m. Rusų jungo baltiečiai neįtė tikrai 1918-1940 m. nepriklausomybės laikotarpyje. Deja, jie buvo priversti grįžti rusų valdžion po II D. karo. Lietuvoje ginkluotas pasipriešinimas truko net iki 1955 m.

Kaikurie baltiečiai mano, kad JAV ir kitų Š. Atlanto Sąjungos kraštų manifestuojamas teisinis rusų valdžios nepripažinimas Baltijos valstybėse prives prie nepriklausomybės atstatymo. Jaltos konferencijoje buvo siūlomas plebiscitas Baltijos valstybėse, bet Stalinas nesutiko.

Patriotiškiausia Lietuva

Antisovietiniai išpuoliai Baltijos valstybėse įvyksta dažniau, negu kitose Sov. Sąjungos respublikose. Prieš metus Latvijos mieste Liepojoje po naujoviškos muzikos koncerto jaunimas žygiavo gatvėmis, šaukdamas "Laisvės!" Mėnesiu anksčiau panaši demonstracija įvyko Estijoje.

"Iš tų trijų valstybių Lietuva yra patriotiškiausia; net ir maža kibirkštis gali sukelti incidentą. Vilniaus futbolo komandos laimėjimas rungtynėse praejusį rudenį sukėlė demonstracijas, kuriose tūkstančiai lietuvių jaunimo žygiavo sostinės gatvėmis, šaukdami antisovietinius šūkius. Jie apvertė autovežimus, padegė policijos auto-

mobilius, daužė vitrinas ir plėšė propagandinius sovietų plakatus."

Pasak R. Knight, masiniai protestai Lietuvoje yra įprastas dalykas. Pvz. 1970 m. tūkstančiai žmonių pasirašė skundus prieš religijos persekiojimą. Lietuvoje taip pat išeina daugiau pagrindžio spaudos nei kitose Sov. Sąjungos srityse. Jaunimas labai mėgsta tautinės kultūros studijas, kurias turi prižiūrėti KGB.

Deja, Lietuvos disidentai turi labai mažai galimybių manevruoti. Jų veikla nuolat sekama. Viktoras Petkus, vadovas grupės sekti Maskvos politikai žmogaus teisių srityje, buvo nuteistas 15 metų. Kiti veikėjai buvo išstremti, neteko pilietybės ir darbo.

Rusų požiūris

Eiliniams rusams Baltijos valstybės yra "Vakarai". Šimtai tūkstančių jų atvyksta kiekvieną vasarą pasidžiaugti "buržuaziniais malonumais". O tas panašumas į Vakarus yra išraiška Baltijos kraštų nepasitenkinimo Maskvos valdžia. Latvijos sostinėje Rygoje katedros, diskotekos ir itališko stiliaus kavinės yra labai skirtingos nuo rusiškųjų. Senojoje Estijos sostinėje Taline namai, grįstiniai šaligatviai, suktinės geležies iškabos primena istorinius ryšius su Vokietija.

Vilnius, kadaise buvęs feodalinės karalijos centru, yra "vakarietiškiausias" sovietų mies-

tas. Ilgaplaukiai jaunuoliai su džinsais ir skandinaviskais marškiniais atrodo kaip Vakarų Europoje arba Amerikoje. Moterys dailiai apsirendžiusios, namai ir darželiai rūpestingiau prižiūrimi nei Rusijoje.

Estija yra vienintelis kraštas Sov. Sąjungoje, kur galima matyti vakarietišką televiziją. Ten žmonės krautuvėse nusiperka prietaisą už \$50 ir su juo gali pagauti programas iš Suomijos, kuri dažnai perduoda ir tokius dalykus, kaip "Cannon" ir "Columbo".

Baltiečiai rusų atžvilgiu yra nusiteikę ironiškai. Oficialiai pripažįstama, kad nuo 1944 m. Maskvos dėka padaryta ekonominė pažanga, bet privačiai kalbama kitaip. Viename savilaidos leidinyje buvo parašyta: "Meilė ir draugystė tarp lietuvių ir rusų? Tai draugystė ir meilė tarp avinėlio ir vilko".

Katalikų Bendrija

Kremlius savo pastangas telkia Lietuvoje, stengdamasis susilpninti Katalikų Bendrijos atsparumą. Nežiūrint persekiojimo, pareigūnai pripažįsta, kad Lietuvoje 40% žmonių iš 3.4 milijono reguliariai lanko šventoves. Kunigai gi sako, kad tikras skaičius būtų 60%. Teritorijoje, kuri yra vakarinės Virginijos didumo, tebeveikia 500 parapijų. Vilniuje Nekalto Prasidėjimo šventovę kiekvieną sekmadienį aplanko 8000 tikinčiųjų. Aušros Vartų koplyčia nuolat pilna įvairaus amžiaus žmonių.

Maskva yra susirūpinusi, nes ryšys tarp K. Bendrijos ir režimo priešų gali išaugti į masinį pasipriešinimą komunistinei valdžiai. Baimė, žinoma, perdėta, tačiau ji dabar realesnė nei prieš 10 metų beveik vien dėl griežtos pareigūnų laikysenos religijos atžvilgiu. Pvz. mokyklose 8-9 metų amžiaus mokiniai jau verčiami eiti į ateizmo pamokas. Trys ketvirtadaliai seminarijų uždaryta. Katalikų priešinimasis tokiam spaudimui reiškiasi daugybe peticijų sovietų ir pasaulio vadams. Viena peticija, protestuojanti prieš persekiojimą Lietuvoje, turėjo net 17.000 parašų. Kaikuriuose peticijose buvo ne tik parašai, bet ir pasirašiusių adresai bei telefonų numeriai įrašyti.

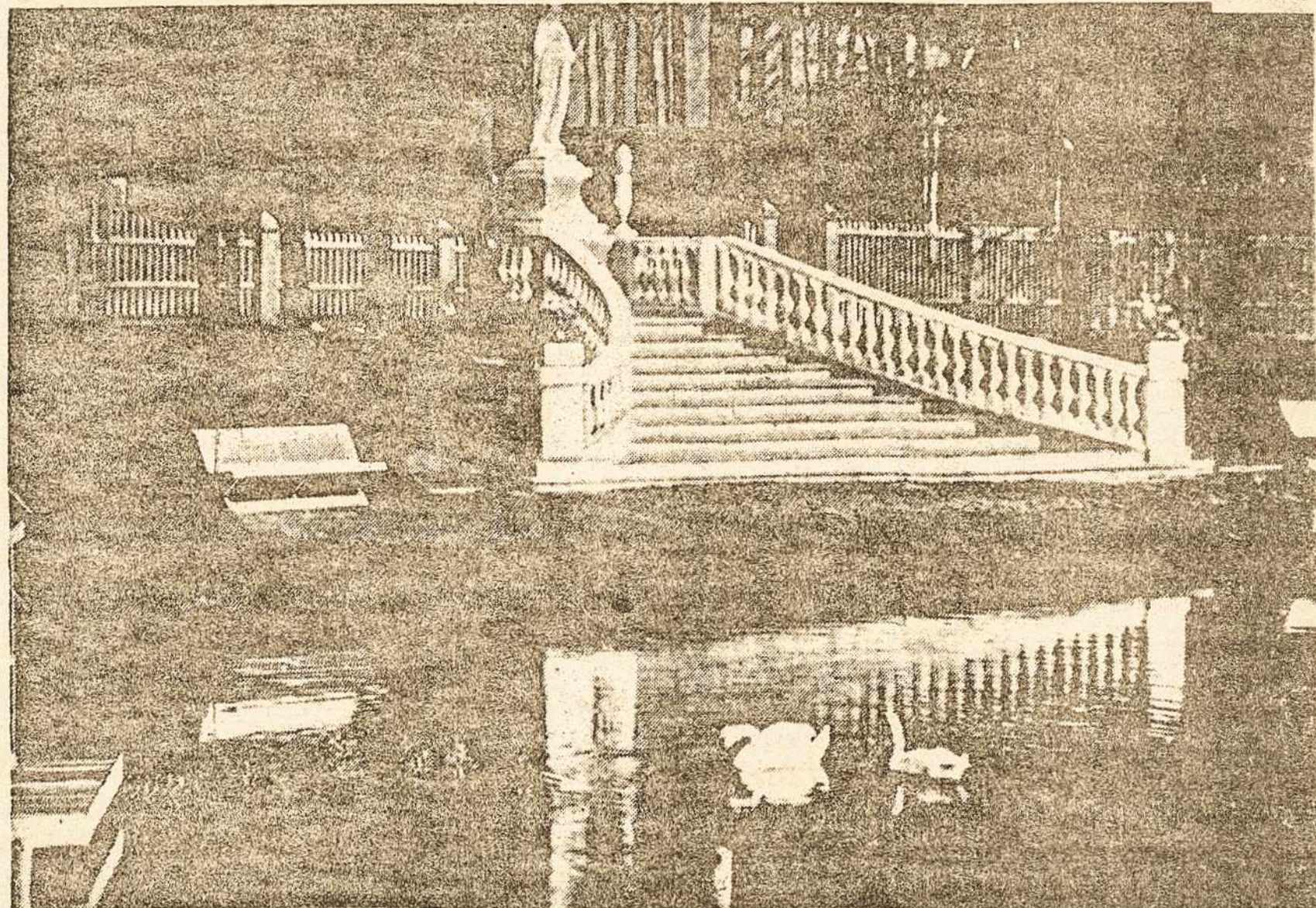
Kremliaus politika

Maskva susidūrusi su plataus masto nepasitenkinimu, įvedė morkos ir lazdos politiką. Iš vienos pusės ji siekia rusinti Baltijos valstybes, iš kitos — teikia nemažą ekonominę pagalbą.

Rusų 1940 m. Estijoje buvo 8%, Latvijoje — 10%, Lietuvoje — 2%. Šiandieną tie skaičiai taip atrodo — 25, 30 ir 9. Dauguma naujų rusų gyvena miestuose ir dirba administracijoje bei įmonėse.

Kremlius taip pat labai stengiasi primesti baltiečiams rusų kalbą. Ji yra privaloma mokyklose, dominuojanti televizijos programose. Vis dėlto dauguma lietuviu, net ir augštųjų pareigūnų, kalba rusiškai tikrai rusų akivaizdoje.

Politinė kontrolė yra stiprioje Maskvos rankoje. Pagrindiniai kompartijos pareigūnai yra rusai arba baltiečiai, užaugę Rusijoje ir sugrįžę su R. Armija.

Kulautuvos kurortas

(Prieškarinė nuotrauka)

Kinija tolsta nuo komunizmo?

Politinių mokslų profesoriaus nuomonė ir profesoriaus J. Ereto knygelė

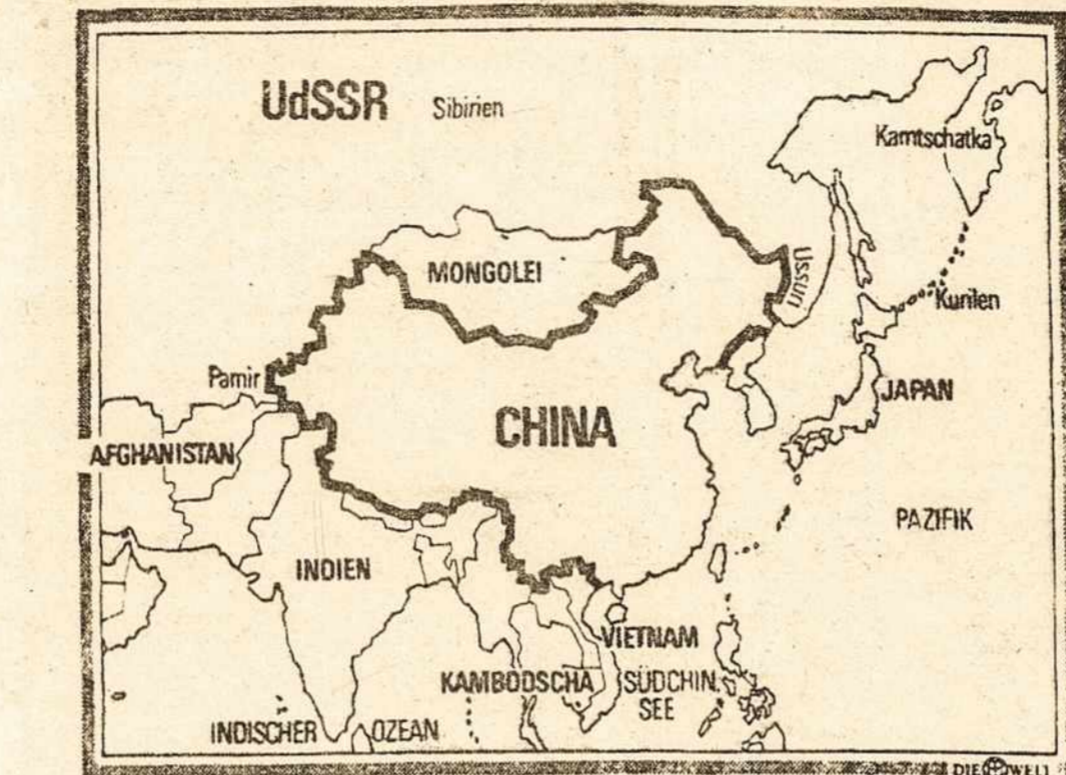
Kai Kinijoje išgalėjo komunizmas su diktatoriumi Mao Tse-tungu priešakyje, buvo manoma, kad tai grėsmingas pasaulio posūkis komunizmo link ir drauge Sov. Sąjungos laimėjimas. Vėliau betgi paaiškėjo, kad raudonoji rusų - kiniečių "brolybė" buvo tik laikinė — įsitvirtinęs Mao pasuko savarankišku ir antisovietiniu keliu. Plačiai skelbtas mitas apie komunizmo monolitiškumą subliuško — pasirodė, kad Kinija siekia savo galybės, pasinaudodama marksizmu.

Mao — marksistas?

Prof. J. Eretas, gyvenęs Šveicarijoje, neseniai išleisdino 52 psl. knygelę vokiečių kalba "Blick in die Zeit". Joje jis gvildena politinę dabarties būklę, didžiųjų galybių užmojus ir sako, kad Mao nebuvo tikras marksistas. Jis cituoja amerikiečių žurnalistą Edgar Snow (1905-1971), kuris lankęs Mao ir ilgai gyvenęs Kinijoje. Jam taip sakęs Mao: "Marksizmas mažiau vertas nei mėšlas". Į klausimą, kodėl jis vis dėlto Kinijoje skelbiama, Mao atsakęs: "Jo reikia Kinijai suvienyti ir naujai garbei pasiekti. Po kelių šimtmečių bus juokiamasi iš mūsų, kad iš viso marksizmą panaudojom" (14 p.). Buvusio Kominterno veikėjo vokiečio Otto Braun nuomone, Mao pagrįdė buvęs buržuazinis revoliucininkas. Jo pasaulėžiūra buvusi konfucianizmo, anarchijos ir kinietiško nacionalizmo junginys.

Nauju keliu

Po Mao mirties kinietiškojo komunizmo savitumas ima vis labiau ryškėti. Jei pradžioje, Stalino laikais, jis atrodė griežtai stalininis, tai dabar pastebimas didelis nutolimas nuo to modelio. Politinių mokslų profesorius Robert Wesson Kalifornijoje paskelbė straipsnį, kuriame sako, kad dabartinė Kinija tolsta nuo komunizmo. Tai esą matyti iš kompartijos šefo Hua Kuo-fengo lankymosi Jugoslavijoje ir kitose šalyse. Seniau toks vizitas nebūtų buvęs įmanomas. Be to, Kinijoje esanti sušvelnėjusi cenzūra, sustabdyta propaganda (išskyrus buvusiu Mao draugų "keturiukę"), augstinama technologija ir menkinama ideologija. Tą pačią linkmę esą rodo ir kiti ženklai, būtent: gamybos skatinimas, atsisakant revoliucinio romantizmo, turizmo ir užsienio prekybos plėtimas. Ryškiausias betgi naujos linkmės ženklas esąs posūkis švietimo sistemoje — atsisakoma visų lygybės, grįžta

ma ne tik prie egzaminų ir klasių, bet ir specialių mokyklų gabiems studentams. Tai esąs traukimasis ir nuo maoizmo naujosios revoliucijos keliu, stengiantis nepakenkti visuomenės pastovumui.

Kaip Sov. Sąjungoje

Dabartinė būklė Kinijoje esanti panaši į Sov. Sąjungos po Stalino mirties. Tada daug kas Sov. Sąjungoje laisviau atsikvėpė, tačiau tas laisvėjimo procesas prasidėjo tik po trejų metų. Pekingas tą procesą pradėjo daug anksčiau ir vykdė žymiai sparčiau. Stalino palikuonys darė tik būtinas, bet ribotas nuolaidas, o Mao įpėdiniai keičia valstybės pobūdį iš esmės. Stalinui mirus priešų neliko, nes visi buvo išžudyti. Tuo tarpu po Mao mirties iškilo buvę jo priešininkai. Vienas tokių yra vicepremjeras Teng Hsio-ping, vadovaujanti naujosios Kinijos figūra.

Mao tebėra cituojamas

Nežiūrint naujos linkmės, Mao tebėra cituojamas kaip ideologas naujiems posūkiams pateisinti. "Jei tolinimasis nuo maoizmo truks dar keletą metų, Kinija nebus komunistinė šalis, kokia mes ją esame įpratę laikyti. Žinoma, netenka laukti, kad komunistų partija atsisakys valdžios, tačiau visos komunistinės valstybės sensta ir kartu neišvengiamai darosi mažiau komunistinės. Galimas dalykas, kiniečiai atsisako kaikiurių pagrindinių komunizmo idėjų, jiems nebereikalingų, pvz. sovietinio 'proletarinio internacionalizmo' tautinei vienybei cementuoti" — rašo minėtasis R. Wesson.

Senosios tradicijos

Komunistinė ideologija, pasak R. Wessono, kiniečių kultūrai yra svetima. Esą nenatūralu šiai išdidžiai, rusų neken-

čiančiai tautai garbinti Staliną kaip politinį šventąjį. Be to, Stalinas abejingai žiūrėjo į kiniečių tautą tiek prieš, tiek po revoliucijos. Ir pagaliau nebus jokia staigmena, jei Pekingui pasirodys labiau priimtina ne Markso, o Konfucijaus filosofija.

Visa tai betgi nereiškia, kad Kinija demokratėja arba tampa mažiau diktatūrinė. Tai rodo, kad Kinija atsisako daugelio revoliucinių bruožų. Chaotiško gyvenimo 40 metų įgalino Mao partiją įsitvirtinti valdžioje, bet jos vado užmojis radikaliai pakeisti visuomenę, atsidavusią revoliucijai, nepavyko. "Vadui Mao išnykus, Kinija suka į lauk-

UŽ PETKŲ IR ŽYPRĘ

Sužinojęs apie AMNESTY INTERNATIONAL intervenciją pas Italijos Respublikos prezidentą, kuria jis yra prašomas išreikšti sovietų vyriausybei italų tautos didelį susirūpinimą dėl žmogaus teisių pažeidimų bylose, iškeltose prieš Ščaranskį ir Ginzburgą, Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto, S. Lozoraitis Jr. tuoj kreipėsi į minėtąją tarptautinę organizaciją, primindamas jai, kad vien už dalyvavimą Helsinkio grupėje, tuo pat metu Vilniuje yra teisiamas lietuvis Viktoras Petkus. Pažymėdamas, kad Viktoro Petkaus padėtis yra dar tuo neteisingesnė ir skaudesnė, nes jį teisia svetimieji, okupavę ir pavergę jo tėvyne Lietuva, S. Lozoraitis Jr. paragino AMNESTY INTERNATIONAL vadovybę visais galimais būdais ginti lietuvių reikalus.

Ta pačia proga pranešama, kad AMNESTY INTERNA-

tą kelią — palengva jungiasi prie moderniojo pasaulio ir drauge grįžta prie senųjų tradicijų" — baigia savo rašinį prof. R. Wesson.

Sovietų pavergtieji

Naujoji linkmė veda Kiniją ir prie didesnio priešinimosi rusų įtakai bei imperializmui. Visų pirma kiniečių ambicija nepakėlė rusiškojo paternalizmo, jo dominavimo ideologinėje ir politinėje srityje. Tauta, skaitanti arti milijardo žmonių, negalėjo nusilenkti rusų pirmavimui pasaulyje. Antra, ideologinis rusų diktatas nepajėgė suvirškinti senos kiniečių kultūros, kuri atsilaiškė ir revoliucijos ugnyje. Trečia, kiniečiai nuo seno reikalauja gražinti carų užimtas Kinijos žemes.

Visa tai sudarė prarają tarp Sov. Sąjungos ir Kinijos. Pastaroji žvalgosi į tas jėgas, kurios galėtų derintis į bendrą antisovietinį frontą. Šiame kontekste iškyla ir Sov. Sąjungos pavergtų tautų klausimas. Pastaruoju metu Kinijos radijas savo užsieninėse transliacijose ima kelti ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos okupaciją. Jis aiškiai smerkia sovietinę vergiją ir pasisako už pavergtų tautų laisvę. Tokių transliacijų yra girdėję kaikiurie Lietuvos žmonės laisvajame pasaulyje. Į tai turėtų atkreipti dėmesį ir politiniai mūsų veiksniai, ypač VLIKas. Tokia Kinijos laikysena galėtų būti naudinga tarptautiniuose forumuose ir aplamai Lietuvos laisvimo byloje. M.

TIONAL vadovybė Londone, gerai ištyrusi nepaprastai liūdną padėtį, kurioje jau nuo seniai yra lietuvis ALGIRDAS ŽYPRĖ, sovietų laikomas psichiatrinėse ligoninėse, davė leidimą pradėti jo labai plačiai išvystytą, viešą akciją. Toji akcija prasidėjo š.m. birželio 28 Federalinėje Vokietijoje, kurios didieji spaudos organai buvo painformuoti apie skaudų ALGIRDO ŽYPRĖS likimą. Tarp kitko, buvo iškeltas faktas, kad jis yra laikomas praktiškai visiškai izoliacijoje, nes gali susirašinėti tik su giminėmis ir gauti vieną pakietą į metus. Visi vakaruose gyvenantieji lietuviai yra raginami, kuo galėdami, prisidėti prie akcijos ALGIRDO ŽYPRĖS labui. Šiuo tarpu, pati efektingiausia priemonė būtų laiškais kreiptis į vietinės spaudos organus ir painformuoti juos apie mūsų tautiečio keliolikos metų kryžiaus kelius okupanto rankose.

Kovojančios Lietuvos laiškas Pijui XII

STASYS YLA

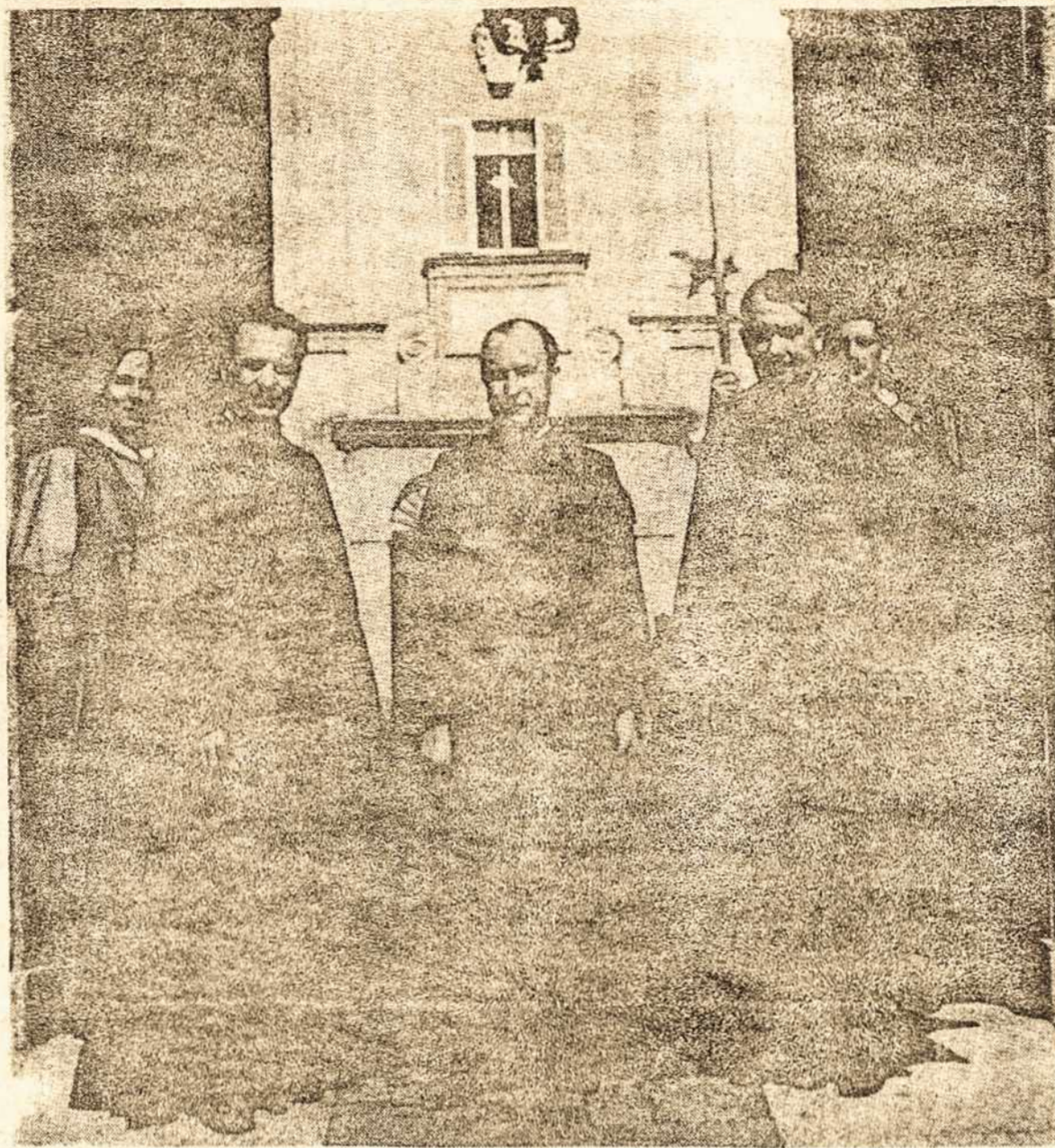
Čia minima laiška 1948 m. įteikė popiežiui Pijui XII kan. F. Kapočius, kun. St. Yla ir kun. A. Sidlauskas. Laiško tekstas yra išspausdintas J. Daumanto knygoje "Partizanai" II leidime 1962 m., 431-448 psl. Laiško autorius, turimomis žiniomis, buvęs a.a. kun. Juozas Stančūnas. RED.

Buvo 1948 metų rugsėjis. Kan. F. Kapočius, tautinis delegatas V. Vokietijoje, ruošėsi vykti į Romą — įteikti apyskaitos iš savo pustrėčių metų sielovadinės veiklos Vokietijoje ir Austrijoje. Tuo metu gauta žinia, kad iš Lietuvos atėjęs tikinčiųjų laiškas popiežiui, atgabentas Skrajūno (Lukšos). Laiškas buvo atsidūręs Stocholme ir turėjo būt persiųstas į Paryžių. Delegatas kan. F. Kapočius pasiuntė savo bendradarbi kunigą į Paryžių. Šis, ten nuvykęs, laiško dar nerado — turėjo laukti, kol atėjo iš Švedijos. Tai užtruko daugiau nei savaitę. Laiškas buvo rašytas lietuvių kalba, tad jį ėmėsi versti į prancūzų kalbą dr. St. A. Bačkis. Vertimas buvo sukliudytas dėl kitų pasiuntinio darbų. Apispręsta vertimą baigti Vokietijoje, ir tai buvo pavesta padaryti dr. Jonui Griniui.

Laiškas buvo slapta dokumentas, tad jo pergabėnimas į Romą ir įteikimas popiežiui turėjo būti atliktas labai diskrečiai. Apie tai atrodė nedera, kol kas, prasitarti, net saviems vyskupams, ligi jo negaus adresas.

Buvo paskutinioji rugsėjo savaitė, kai kan. Kapočius su dviem bendradarbiais išsiruošė savo "Opeliuku" į kelionę. Užsuko pas arkiv. J. Skvirecką Austrijoje, Zamse ir jį painformavo apie savo misiją Vatikane, parodė vežamą medžiagą, bet apie laišką popiežiui nutylėjo. Romoje apsistojo marijonų centre, Via Corsica 1, kur vysk. Pr. Būčys sutiko dideliu nuoširdumu. Jam ši paslaptis taip pat nebuvo pasakyta.

Skubėta įteikti laišką popiežiui ir pirmiausia kreiptasi į Jo Šventenybės sekretoriata pas mons. Giovanni Battista Montini, vėliau, po Jono XXIII, tapusį popiežiumi Paulium VI. Mons. Montini priėmė savo įstaigoje visus tris atvykėlius ir gavo į rankas rašytinę kan. Kapočiaus veiklos apyskaitą ir Lietuvos tikinčiųjų laišką. Pažadėjo laišką tuoj perduoti popiežiui ir, kai bus jį perskaitęs, turėsime progos pamatyti patį popiežių. Speciali audiencija buvo paskirta trečią dieną. Mons. Montini patarti, nusinėšėm įteikti albumą, gražiai ipa-

Istorinis vizitas pas popiežių Pijų XII Romoje 1948 m. Jo metu buvo įteiktas Lietuvos partizanų atneštas laiškas, šaukiąs pagalbos iš laisvojo pasaulio. Iš kairės: KUN. PROF. STASYS YLA, III misijos delegatas KAN. FELIKSAS KAPOČIUS, KUN. ANTANAS ŠIDLAIUSKAS. Nuotrauka daruota po audiencijos pas Pijų XII

vidalintą dail. Kaz. Varnelio su lietuvių tremtinių laikinų bažnytelių ir katalikų grupuočių vaizdais, taip pat gražiai įrištus Delegatūros spaudos skyriaus leidinius.

Vos tik pasveikinome popiežių, jis įsmeigė savo dideles, skausmu veriančias akis į mus ir pasakė vokiškai:

— Skaičiau laišką... Sakyt, ar galima tuo (laišku) patikėti?

Žinojome, kad jį pernešė Lukša, spėjome iš stiliaus ir kas tą laišką galėjo redaguoti. Daugiau žinių neturėjome, nors buvom visiškai tikri jo autentiškumu. Popiežiui galėjome atsakyti tik tiek:

— Laiškas pergabentas patikimo asmens, buvusio aktyvaus katalikiškosios akcijos nario.

Rodosi, sekančią dieną buvom pakviesti pas mons. Montini. Laukėm prieangyje, kol būsime pakviesti. Prieš mus pas jį lankėsi Jieva Peronienė iš Argentinos. Mons. Montini mums pasakė, kad popiežius ano laiško buvęs sujaudintas ir duosias jį viešą atsakymą atskira kalba Lietuvos katalikams arba tai įpinsiąs į kurią kitą savo kalbą.

Kan. Kapočius toliau atlikinėjo kitus reikalus Vatikane. Vienas šių buvo planas steigti lietuvių kunigų seminariją, kaip tai buvo padarę Rytų vokiečiai pabėgėliai ir ukrainiečiai unitai Vokietijoje. Šis planas buvo įteiktas seminarijų kongregaci-

jai. Dėl to ar dėl kitko buvo iškvieštas III popiežiaus misijos šefas vysk. A. Muench, ir mes su juo susitikom Romoje kalbėtis tuo reikalu. Vysk. Muench buvo priešingas šiam planui: girdi, tai jūsų, lietuvių, šovinizmas. Kan. Kapočius atsikirta: "Vokiečiams pabėgėliams, atsidūrusiems savam krašte, nėra šovinizmo kurti savą seminariją, tik mums, kadangi esame maža ir pavergta tauta."

Kitas reikalas buvo — gauti iš Vatikano paaugštinimą kaimiečiams kunigams tremtyje. Parinkti buvo du kunigai — Mykolas Krupavičius ir Ignas Starkus — prašyta juos pakelti į prelatus. Rekomendacijos buvo priimtose ir atrodė bus patenkintos.

Išbuvom Romoje beveik visą spalio mėnesį. Laukėm popiežiaus atsiliepimo į laišką ir vis nesulaukėm. Galvojome: Roma neskuba, kaip visuomet. Mums dar tebesant šventajame mieste, suvažiavo ir visi trys mūsų vyskupai. Su arkiv. Skvirecku vėl susitikom lietuvių kolegijoje. Buvo neaišku, kokie reikalai atvedė visus tris ganytojus. Jie vaikščiojo į Vatikaną ir jų greičiausiai buvo klausama apie laišką ir kitus Delegato pateiktus planus. Čia ir bus buvusi Delegato klaida nepainformuoti mūsų vyskupų... Popiežius nereagavo, neatsiliepė, nedavė žadėto viešo atsakymo į desperatišką Lietuvos šauksmą...

Grįžus iš Romos, buvo teirautasi pas Lukšą apie tą laišką. Jis tada patikėjo vienam asmeniui tokias žinias. Laiško autorius buvęs kunigas — tas pats, kurį mes spėjome, tik nežinojome, kad jis buvo ir vyriausias pogrindžio kapelionas. Buvęs įsikūręs vienoj slėptuvėj Kaune. Su juo buvę aptariamais laiško turinys bei forma. Norėta laišką dokumentuoti faktais, bet atsisakyta, kad nebūtų išduoti informacijos kanalai. Apispręsta rašyti bendrą padėties apžvalgą. Lankymasis į kunigo slėptuvę, aptarinėjant raštą, padėjo sekliams iššifruoti. Vos spėta iš slėptuvės išnešti paskutinioji laiško redakcija, kunigas buvo paimtas, išvežtas į Rygą ir ten pakartas. (Tokias žinias turėjo Lukša, tik vėliau pasirodė, kad buvo išvežtas į Maskvą, verčiamas imtis Lietuvos Bažnyčios skaldytojo-atskilėlio rolės, bet nesutiko ir buvo ištremtas 25 metams į Kolyumą. Vėliau nei kiti grįžo į Lietuvą ir po keleto metų mirė). Rankraštis buvo nugabentas į bunkerį Prienu miškuose ir ten perrašytas mašinėle. Vos spėta perrašytąjį paimti, bunkeris buvo užpultas ir du partizanai buvo priversti susisprogdinti. Iš vyrų, kurie nešė laišką į Vakarų per Rytprūsius ir Lenkiją, išliko tik du — žuvo pakeičiui trys. Bet ir tie du, atsidūrę Švedijoje (vienas paskui atsirado Vokietijoje), vėliau grįžo į Lietuvą ir ten žuvo.

Tos gausios aukos, pradžioj šešios (iš viso devynios), kėlė baimę nerimą: "Kad gi būtume galėję tada visa tai pasakyti popiežiui". Nedavė ramybės ši mintis ilgą laiką. Tik kai žuvo paskutinieji du laiško nešėjai, viena proga buvo perduota Vatikaniui visa tai, kas vėliau sužinota. Ar tos žinios pasiekė popiežių, sunku pasakyti — gal liko Pabaltijo skyriaus stalčiuose? Kai susidegino Romas Kalanta, buvo naujas šauksmas pasauliui — gelbėkit! Šauksmu skambėjo ir 17.000 parašų generaliniam Jungtinių Tautų sekretoriui. Kodėl tie parašai nebuvo nukreipti į popiežių? Toks klausimas buvo iškeltas arkiv. Masconi iš Vatikano sekretarijos, kai jis lankėsi Amerikoje, ir jam buvo atsakyta, ar nebus atgarsis nusivylimas, kad popiežius neatsiliepė į pirmąjį šauksmą 1948 metais. Arkivyskupas staiga pakėlė akis ir, išitraukęs knygele, kažką pasižymėjo. Kada nors ir kas nors tą laišką atras Vatikano archyvuose. Gal bus ir koks nors prierašas, iš kurio būtų matyti, kas nulėmė, kad popiežius nepravėrė lūpų savo tikintiesiems pagosti pačiu tragiškiausiu momentu.

Tėviškės žiburiai

SPORTAS

ŠPSENOS

Parinko Pr. Aikš.

SPORTAS LIETUVOJE

Kauno "Žalgirio" rankininkės dalyvavo tarptautinėse rankinio pirmenybėse Varšuvoje. Dalyvių eilėse buvo varšuviečių "Skra" komanda — Lenkijos vicečempionės, rankininkės iš V. Berlyno ir Stockholmo. Žalgirietės susitikimą su V. Berlyno atstovėmis laimėjo 21:18 (10:7), su Stockholmo — 13:11 (8:4). Kadangi švedės bei vokietės įveikė ir lenkės, lemiamoji kova vyko tarp "Žalgirio" ir "Skra" komandų. Laimėtojomis ir pirmenybių čempionėmis tapo žalgirietės 20:19 (12:11) rezultatu.

Palangos sporto komiteto surengtas tradicinis teniso turnyras susilaukė 16 tenisininkų iš įvairių Lietuvos miestų bei rajonų, Maskvos ir Leningrado. Pirmą vietą laimėjo vilnietis V. Leskevičius, antrą — maskvietis V. Tumianas, trečią — vilnietis J. Astikas.

Klaipėdoje įvyko sąjunginės maratono bėgimo ir sportinio ėjimo varžybos, kurios buvo sujungtos ir su Lietuvos pirmenybėmis. Maratono bėgimą pradėjo 178 sportininkai, o baigmę pasiekė tik 121. Sovietų Sąjungos taurę laimėjo minkietis V. Bugrovas, 42 km 195 m nuotolį įveikęs per 2 val. 21 min. 13 sek. Lietuvos čempiono vardą išsikovojo šiaulietis A. Kryžanauskas, bendro-

je lentelėje užėmęs tik XV-tą vietą. Jo laikas — 2 val. 24 min. 46 sek. Jam įteiktas Lietuvos pirmenybių aukso medalis. Sidabras teko vilniečiui P. Baubliui, bronzą — šilutiškiui N. Levsinui. Sportinio 20 km ėjimo varžybas ir Sovietų Sąjungos taurę laimėjo V. Semionovas iš Čeboksarų per 1 val. 24 min. 53 sek. Lietuvos varžybų aukso medalis įteiktas vilniečiui V. Kazlauskui, ši nuotolį įveikusiam per 1 val. 32 min. 5 sek., užėmusiam 38-tą vietą tarp 81 dalyvio, sidabro — kauniečiui J. Krušai, bronzos — vilniečiui V. Šaikui. Sportinio 70 km ėjimo varžybos buvo pirmosios ir Lietuvoje, ir Sovietų Sąjungoje. Iš jų dėl nuovargio iškrito net trečdalis ėjimų. Pirmas baigmę per 5 val. 55 min. 36 sek. pasiekė Lvovo atstovas P. Melnikas, tapdamas Sovietų Sąjungos čempionu. Lietuvos pirmenybių medaliai įteikti vilniečiams — A. Šakaliui (6 val 10 min. 22 sek.), jo mokiniam V. Barauskui (6 val. 22 min. 24 sek.) ir J. Romankovui (6 val. 45 min. 49 sek.).

Sąjunginės jaunių buriavimo pirmenybės buvo surengtos Kauno mariose Jose su vienvietėmis "Optimisto" jachtomis jėgas išbandė 59 buriuotojai. Pirmą vietą ir čempiono vardą išsikovojo Kauno XXXI vidurinės mokyklos septintokas Šarū-

Dviguoba bausmė

Diplomatas su pamėgimu pasakojo apie rusą, kuris bėgiojo po Kremlių, šaukdamas: "Brežnevas kvailas... Brežnevas kvailas..." Rusas buvo nubaustas 23 metais kalėjimo: trejus metus gavo už partijos vado įžeidimą ir 20 — už valstybinės paslapties išdavimą (iš kanadiškosios spaudos).

Raudonojoj Kinijoje

Anglas prekybininkas, turėjęs progą Pekinge išsikalbėti su darbininku, vienos komunos nariu, tarė

Man atrodo, kad kiniečiai turi pakelti didelius sunkumus: dieną sunkiai dirba ir nuvargina rankas, vakare paraduoja ir nuvargina kojas, o vėlai vakare

uas Abraitis treniruojamas R. Neverausko, lankantis specializuotą buriavimo mokyklą. I pirmenybes taigi buvo įtrauktos 45 "Kadeto" jachtos, turinčios du įgulos narius. Šias varžybas laimėjo pernykščiai čempionai — maskviečiai D. Beriozkinas ir A. Petričenka. Antrieji buvo Neringos buriuotojų klubo "Vėtrungė" nariai — A. Smolskas ir A. Burkšas, IX ir VII klasių moksleiviai. "Vėtrungės" klube buriuoti mokosi pusšimtis berniukų trenerio V. Rimkaus priežiūroje.

TENISAS JAUNIMUI

Vitas Gerulaitis, žymioji teniso žvaigždė, New Yorko mieste suorganizavo teniso pamokas jaunimui. Instruktoriais sukvieta žymius teniso žaidėjus — žvaigždes. Pats Vitas lankysis visuose parkuose ir mokys jaunimą žaisti tenisą.

Billie Jean King — liepos 17 treniravo Kissena Park, Flushing; Billie Jean King — liepos 19 East River Park Manhattane; John Lucas — liepos 24 Fred Johnson Tennis Courts, NYC; Arthur Ashe — liepos 26 — Highland Parke, Brooklyne; Illie Nastase — liepos 27, nuo 9 iki 12 val. Ally Pond Park, Queens Village; Roy Ruffels ir Fred Stolle — liepos 28, nuo 9 iki 12 val., Astoria Park, Queens; Earl Monroe ir Ron Johnson — rugpiūčio 14, nuo 9 v. iki 12 v. — Fred Johnson Tennis Courts, 151 St. ir 7 Ave., NYC; Bjorn Borg — rugpiūčio 23 nuo 10 v. iki 1 v. popiet — Central Park, NYC.

Miesto valdybos parkų skyrius išleido didelį plakatą su Vito Gerulaičio piešiniu ir įrašu — "Vitas Gerulaitis — Foundation Youth Clinics."

lanko politinius kursus ir nuvargina galvą.

— Bet už tai mūsų pilvas išsisi dieną ir naktį, — atsakė šypsodamasis kinietis.

Keisti žmonės

— Žinai, Petrauskai labai keisti žmonės. Neseniai nusipirko kilimą ir dabar visus svečius verčia nusiauti batus.

— Kas čia keisto? Daugelis taip daro.

— Taip, bet jie kilimą pasi kabino ant sienos.

Du ateiviai

— Ar ši vieta yra pakankamai sveikatinga? — klausia naujas ateivis.

— Žinoma, — atsako užklaus-tasis. — Kai aš čia atvykau, buvau visiškai plikas, negalėjau vaikščioti, mane turėdavo įkelti į lovą ir iškelti iš jos...

— Tai puiku, — džiūgauja naujasis ateivis. — Kaip seniai jūs čia gyvenate?

— Oh, I was born here.

Žmonos amžius

Vienas Hollywoodo aktorius paklaustas, kiek metų turi jo žmona, atsakė:

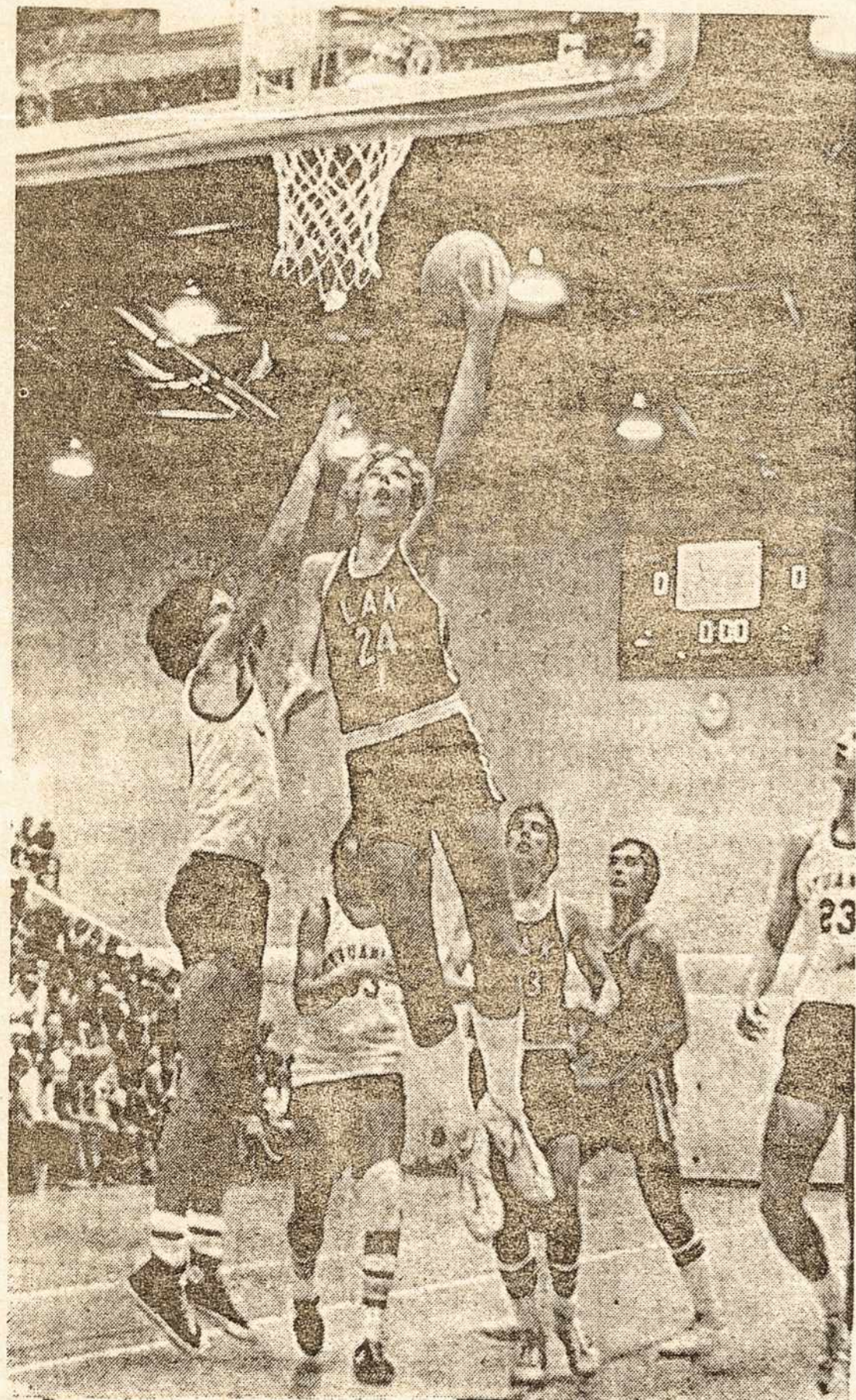
— Kai aš buvau dvidešimties metų, jai buvo dvidešimt penkeri. Sulaukęs trisdešimties metų, aš ją prisivijau, o šiuo metu ji bus jau apie dešimtį metų už mane jaunesnė...

Neprieštaraukim policijai

Maskvoj, bestatant namą, iš trečio augšto nukrito darbininkas. Atvykęs milicininkas apžiūrėjo, pasiklausė širdies plakimo, pajudino ir nusprendė: Nebegyvas! "Numirėlis" lėtai atvėrė akis ir pusbalsiu sušnabždėjo:

— Netiesa!

— Laikyk liežuvį, idijote! — sušuko kitas darbininkas. — Tu nori už miliciją daugiau išmąnyti!?

Iš krepšinio pirmenybių Toronte. Lituanicos ir New Yorko LAK rungtynių baigmė
Nuotr. J. R. Grigaičio

Ant kalno mūrai, joje lietuviai...

Piešinys iš tautinės stovyklos laikraščio

BRAZILIJOS lietuvių jaunimo sąjunga

K O V A

JAV LJS pasisako prieš nacius

Jeigu Pabaltiečių žygis už žmogaus teises buvo JAV lietuvių jaunimo reikšmingiausias politinis užmojis 1977 metais, tai 1978 metų svarbiausiu to krašto jaunimo aktu reikia laikyti birželio mėnesio demonstratyvų pasisakymą prieš načių lizdą, įsikūrusį lietuvių Marquette Parko kolonijoje. Turbūt mažai perdėtumėm, laikydami šį įvykį vienu iš svarbiausių Amerikos lietuvių visuomenės gyvenime šiais metais.

Demonstracijos prieš nacius idėjos pradininkas buvo JAV LJS politinis koordinatorius. Kartu su Čikagos LJS skyriaus vadais jis suorganizavo taikingą demonstraciją kuri įvyko birželio 23 d. Čikagoje.

Kodėl toji demonstracija, kuri savo narių skaičiumi nebuvo gausi, laikytina tokia svarbi? Todėl, kad ji parodė Amerikos spaudai, jog lietuviai nesimpatizuoja fašistams. JAV spaudoje lietuviai išėiviai dažnai pavaizduojami kaip ultra-dešinysis nepriklausomos Lietuvos elementas, kuris traukėsi iš tėvynės, kai vokiečių frontas rytuose griuvo Antrojo pasaulinio karo gale. Aišku, sovietų propaganda tokį mitą visomis priemonėmis bando paskleisti kur tik gali. Faktas, kad didžioji naujųjų lietuvių ateivių į Ameriką dalis yra konservatyvaus nusistatymo ir kad daug lietuvių, neslėpdami neapykantos juodžiams bei antisemitizmo, davė Amerikos spaudos žmonių teigimams tam tikrą autoritetą. Pati Čikagos lietuvių laikysena nacių atžvilgiu Marquette Parko rajone dar labiau stiprina tą pasyvios paramos kraštutinių dešiniųjų elementui vaizdą, kurį amerikiečiai buvo susidarę apie lietuvius. Juk JAV LJS išėjimas prieš nacius buvo pirmasis kartas, kaip lietuviai viešai, garsiai nacius Čikagoje pasmerkė.

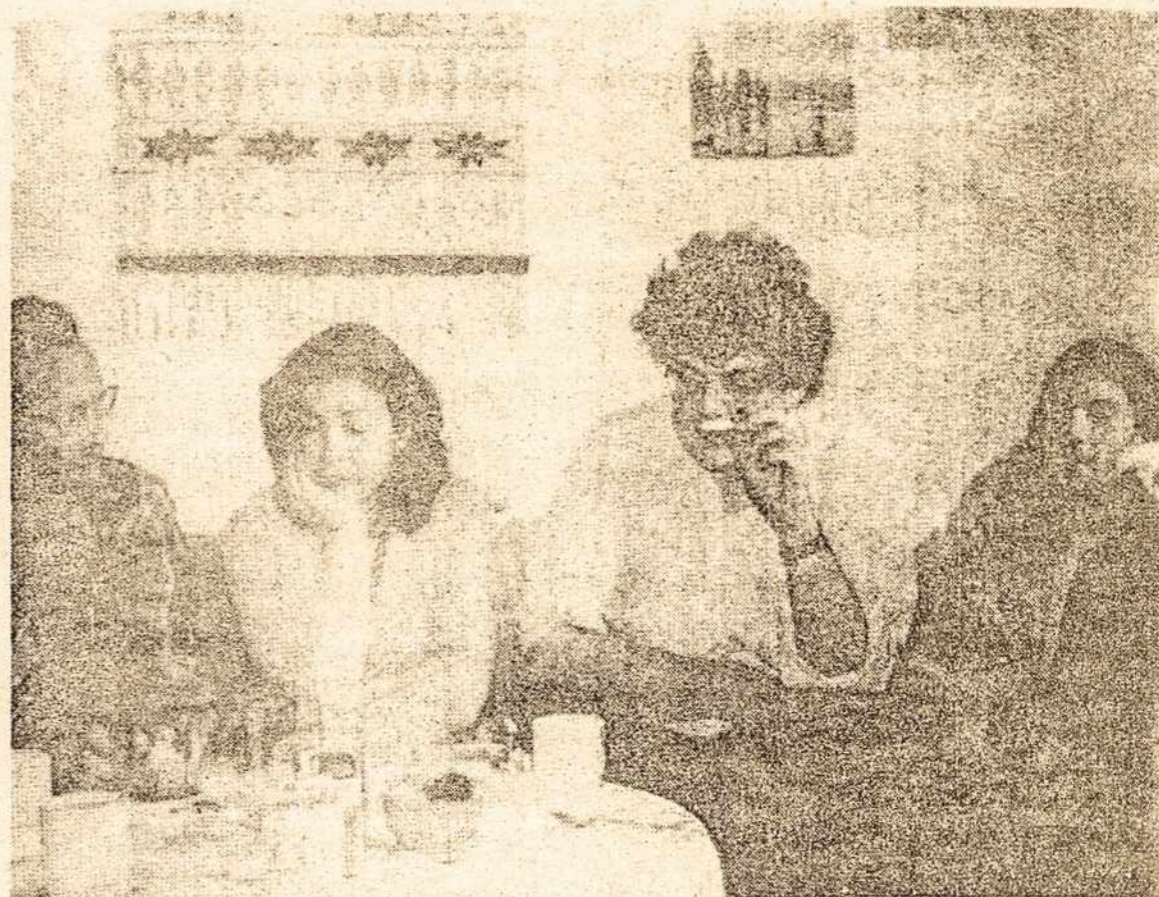
Laimėjimas lietuviams buvo didelis, nes vietinė spauda nepaprastą dėmesį atkreipė į jaunimo tvirtinimus, jog lietuviams naciai yra tokios pat rūšies bacila, kaip komunistai. Kas įdomiausia, turbūt pirmą kartą lietuvių išėivija Amerikoje buvo identifikuota su liberaliniu Amerikos elementu. Pavyzdžiui, Amerikos sostinės Washingtono radijo stotis, suminėdama grupes, kurios priešinosi nacių egzistavimui Čikagoje, išvardijusi liberalias žydu bei negrų organizacijas, prie jų priskyrė ir lietuvius.

JAV LJS demonstracija buvo paskatinimas politiškai snaudžiantiems Čikagos lietuviams ir mažas, bet labai svarbus žingsnis, bandant atitaisyti negatyvų lietuvių išėivių vaizdą Amerikos gyventojų akyse.

Politinės informacijos šaltiniai

Liepos 3 d. jaunimo politiniamė susirinkime Toronte Pasaulio lietuvių dienų metu paaiškėjo, jog jaunimo sąjungoms Australijoje, Pietų Amerikoje ir Europoje ne tik trūksta informacijos apie Lietuvą, bet nė nežinoma, kur kreiptis dėl reikalingų žinių. Taigi, žemiau skelbiame įvairių lietuvių ir pabaltiečių institucijų bei organizacijų adresus, į kuriuos galima kreiptis dėl medžiagos apie Lietuvos praeitį, jos dabartinę padėtį ir jos teisę atgauti nepriklausomybę. Žinios, kurias galima įsigyti iš žemiau skelbiamų institucijų, vartotinos ne tik savų lietuvių informavimui, bet ir svetimtaučių apšvietimui.

- 1) Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB)
1110 69th St.
Darien, IL 60559 USA
- 2) Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (VLIKas)
29 W. 57th St.
New York, NY 10019 USA
- 3) Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenė (JAV LB)
9660 Pine Rd.
Philadelphia, PA 19115 USA
- 4) Amerikos Lietuvių Taryba (ALTa)
2606 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629 USA

Tarėsi pasaulio lietuvių jaunimo kongreso reikalais V. Vokietijoje. Iš kairės: V. Damijonaitis, Kondrataitė, A. Šmitas, Valiūnas

- 5) Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa (LKRŠ)
Kunigas K. Pugelevičius
351 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207 USA

Beveik viską, ką šios penkios institucijos gali Jums suteikti, bus išspausdinta lietuvių ar anglų kalbomis. Vieną kitą brošiūrą gal rasite ir ispanų bei kitomis kalbomis. Suteikiama informacija daugiausiai propagandinė, ne akademinio lygio. Iš visos išspausdintos informacijos bene efektingiausias, aukščiausio lygio leidinys, yra JAV LB kasmet leidžiamas *The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania (Žmogaus teisių pažeidimai sovietų okupuotoje Lietuvoje)*. Norint betkokių duomenų, susijusių su "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", siūlome pirmoje vietoje kreiptis į Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą.

- 6) Baltic Appeal to the United Nations (BATUN)
2789 Schurz Ave.
Bronx, NY 10465 USA
- 7) Joint Baltic American National Committee (JBANC)
P.O. Box 432
Rockville, MD 20850 USA
- 8) Help the Estonian, Latvian and Lithuanian Peoples Association (HELLP)
P.O. Box 272
Sandy Bay, Tasmania
7005 Australia

Šių trijų pabaltiečių organizacijų visa informacija yra anglų kalba. BATUNas (Pabaltiečių apeliacija Jungtinėms Tautoms) dirba prie Jungtinių Tautų New Yorke, teikdamas memorandumus, peticijas ir t.t. įvairių kraštų atstovybėms Pabaltijo klausimais. Taigi, jo akiratis yra globalinis. JBANC (Jungtinis Amerikos pabaltiečių tautinis komitetas) veikia Washingtono. Jo tikslas – JAV Kongresą ir Baltuosius Rūmus palenkinti pabaltiečiams naudinga kryptimi. HELLP ("Padėkite estams, latviams ir lietuviams" sąjunga) to paties siekia Australijoje, ko siekia JBANC JAV-ėse.

Pateikti aštuoni adresai nesudaro nei ketvirtadalio visų informacijos apie Lietuvą šaltinių. Pavyzdžiui, galėjome suminėti lietuvių spaudą, akademinį įspūdžius, kaip AABS (Pabaltiečių studijų puoselėjimo draugija) ir t.t. Tačiau, apsiribojome šiais aštuoniais adresais, nes iš jų įmanoma gauti informacijos veltui arba su labai mažu mokesčiu (padengti informacijos leidimo išlaidoms). Be to, viena iš visų šių aštuonių organizacijų specifiniu paskirčiu yra teikti informaciją lietuviams apie Lietuvą, kad jie savo ruožtu galėtų informuoti ne lietuvius.

(Bus daugiau)

Literatūra ~ Dailė ~ Mokslas

Pečkauskaitė - tautos auklėtoja

DR. MARIJA RAMŪNIENĖ

Kiekvienas rašytojas yra daugiau ar mažiau auklėtojas (kiek jis savo idėjomis paskatina kilnesniam gyvenimui), bet ne kiekvienas auklėtojas yra rašytojas. Didžiausias žmonijos auklėtojas Kristus pvz. nebuvo rašytojas — Jis savo mokymus paliko ne knygoje, o žmonių širdyse. Tik vėlesniais laikais Jo skelbtos mintys buvo surašytos mokinių. Taip pat ir graikų mokytojo Sokrato idėjos buvo surašytos jo mokinio Platono.

M. Pečkauskaitė — Šatrijos Ragana buvo viena iš tų auklėtojų, kurie reiškėsi ir žodžiu, ir raštu, ir pavyzdžiu. Mokytojos pašaukimą ji pasirinko, kad "galėtų geriau artimui tarnauti". Oficialus mokyklinis jos darbas nebuvo ilgas (šešeri metai Marijampolės "Žiburio" mergaičių progimnazijoje ir dveji metai jos pačios Židikuose įsteigtoje kaimo mokykloje), tačiau jos įnašas į lietuvių pedagogiką yra gana didelis.

1. Visų pirma M. Pečkauskaitė buvo toji lietuviškos mokyklos kregždė, kuri įsisavino pedagogines Vakarų pasaulio idėjas (Zuericho ir Freiburgo universitetuose) ir jas perteikė gimtajam savo kraštui. Didžiausios reikšmės jos gyvenime turėjo jos mokytojas Friedrichas Wilhelmas Foersteris (1896-1966) — pasaulinio masto pedagogas. Jis iš mokytojo reikalavo stipraus charakterio, savitvardos, Kristaus sekimo. Tos idėjos ryškiai atsispindėjo visoje M. Pečkauskaitės pedagoginėje veikloje, jos raštuose ir vertimuose (išvertė į lietuvių kalbą pagrindinius Foersterio raštus). Savo klasėse ji įvedė auklėjimo pamokas, kuriose skleidė savęs tobulinimo idėją, paremtą laisvės principu: kova su blogiu bei savitvarda turi būti remiama ne baime, bausme, bet laisvu gėrio pasirinkimu bei jo žavesiu (pvz. apysaka "Vyšnios").

2. Antras stambus M. Pečkauskaitės nuopelnas — rūpinimasis kaimo švietimu, ypač Lietuvos atgimimo laikotarpyje, kai labai trūko išsilavinusių žmonių. Apie šią jos veiklą T. Gražvė yra parašiusi disertaciją 1929 m. Montpellier universitete: "Marie Pečkauskaitė et la Renaissance Nationale Lituanienne". Kitą disertaciją vokiečių kalba apie pedagoginę M. Pečkauskaitės veiklą yra parašęs

kun. dr. Konstantinas Gulbinas, kapucinas, apie 1970 metus.

Pedagogini savo credo M. Pečkauskaitė išreiškė apysakoje "Vincas Stonis", kur išdėstė net kaimo mokyklos planą, programą, svajota studiju metais Šveicarijoje. Ji taip pat skatino ir kitas bajoraites eiti liaudies šviesti. Tai matyti pvz. jos apysakoje "Viktute". Kitose apysakose, kaip pvz. "I šviesą", ji vaizduoja didelį Juozuko mokslo troškimą ir sunkią varguolio dalį besišaukiančią pagalbą. Beletristiniuose savo raštuose ji skleidžia krikščioniškas mintis, skatinančias į kilnesnį gyvenimą. Pvz. "Vincas Stonis" apysakoje vaizduoja Vincuko vagystę ir parodo, kad bendruomenės gyvenimo pagrindas yra tiesa ir teisė. Pasiuokojanti meilė yra pagrindinė vertybė, ugdati kilnius žmones. Toks yra pvz. knygnešys Levanarda "Senam dvare", toks yra Silvestras pasakojime "Anuomet". Jiedu stato savo gyvybę pavojun, kai iškyla tėvynės arba artimo reikalas.

3. Pedagoginiai raštai yra trečias M. Pečkauskaitės nuopelnas. Daug dėmesio susilaukė jos 1926 m. parašyta knyga jaunom motinom "Motina auklėtoja". Joje autorė kalba apie vaiko kūno auginimą ir jo sielos auklėjimą populiariu būdu, panaudodama šv. Raštą, istoriją, tautosaką ir kitą medžiagą. Pagrindinė jos linija — ugdyti žmogų kilnesniam gyvenimui, remiantis krikščionybės principais. Vėliau šią mintį M. Pečkauskaitė plėtojo kitokiu būdu žurnalo "Naujoji Vaidilutė" skyriuje "Rimties valandėlėje" ir knygelėje "Jaunoms mergaitėms". Čia autorė kėlė ypač vidinės savitvardos, bendruomeniškumo, mandagumo reikalą.

Pedagoginiai M. Pečkauskaitės raštai yra skirti praktiniam gyvenimui, nesiekia akademiškos augštybių. Į akademinę karjerą ji žiūrėjo skeptiškai. Sakydavo: "Doktoratas nepadės man apysakų rašyti bei kaimo vaikų mokyti". Ji nenorėjo net 1928 m. Lietuvos universiteto duoto garbės doktorato. Kan. Tumo-Vaižganto išrūpintą valstybės pensiją jina priėmė tik todėl, kad galėtų daugiau žmonių sušelpiti.

Kai okupacinė vokiečių valdžia I D. karo metu uždarė jos įsteigtą kaimo mokyklą Židikuose, M. Pečkauskaitė tęsė savo auklėjamąją veiklą labdaros

VI. Stančikaitė — Kristaus dovanos Sonės Tomarienės knygos "Saulės vestuvės" iliustracija (1957)

darbais, savo kilnios asmenybės įtaka. Ji vadovavo kelioms labdaros organizacijoms, dalį savo patalpų atidavė ambulatorijai, globojo našlaičius, savo menkais ištekliais dalinosi su vargšais. Kai kartą jos draugai atsiuntė jai pinigų kelionei, kad juos aplankytų, ji padėkojo, išreiškė didį norą juos pamatyti, bet pridėjo: "Kaip aš galiu išleisti sau, kada kitiems tie pinigai yra taip reikalingi!"

Tas gyvas asmeninis kontaktas su pagalbos reikalingais žmonėmis subrandino ją kaip rašytoją, kaip auklėtoją ir kaip žmogų. Ji nauju būdu pažino savo tėvų, žmogaus ir savo sielos kil-

numą, suprato giliau meilės reikšmę žmogaus gyvenime, ypač jos reikšmę dvasiniam vaiko ugdymui. Šią mintį ji klasiškai išreiškė "Irkos tragedijoj" ir "Vaikuose".

Gyvenime patirtą meilę ji savo kūrybiniu talentu perkėlė į rašytinę formą, sugebėjo svarbiausius savo personažus (mamatė, Levanarda, Bobulė, Irka) atvaizduoti artimo meilės didvyriais bei asmenybinės pedagogikos siekiamais idealais.

Kilnaširdė krikščionė Marija Pečkauskaitė per pasiauokojančią meilę rodė kelią savo tautai

LIETUVIŠKOJI ŠEIMA YRA MAŽOJI LIETUVA.
KURIOJE AUGA ATEITIES TAUTA

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.382.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones:274.0677 - (Res.274.1886)
São Paulo

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

COMUNIDADE LITUANO-BRASILEIRA

REG. SOC. 25688 - 4.º RTD-SP

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS BALSAVIMAI

Spalio 15 dieną vyko balsavimai į BLB-nės Tarybą bei Revizijos komisiją.

Atėjo 368 balsai. Dabar gauti balsavimo rezultatai, kurie taip prisistato.

Į BENDRUOMENĖS TARYBĄ

1. Gaulia Antanas, advokatas (Rio):	201
2. Gavėnas Pranas, redaktorius:	296
3. Joteikaitė Angela, mokytoja:	199
4. Ragažinskas Pijus, prelatas:	247
5. Ralickas Liudas, tarnautojas:	203
6. Ralickas Stasys, tarnautojas:	143
7. Silickas Jonas, inž. archit.:	218
8. Sliesoraitis Algirdas, advokatas:	281
9. Šeškevičius Juozas, kunigas:	266
10. Tatarūnas Jonas, revizorius:	276
11. Tumas Vitas, prek. repr.:	117
12. Vinkšnaitienė Magdalena, agronomė:	227
13. Žarkauskas Petras, stat. rang.:	185
14. Zizas Arnaldas, studentas:	202

Į REVIZIJOS KOMISIJĄ

1. Petraitis D. Alfonsas, chem.:	268
2. Šimonis Petras, pensininkas:	272
3. Čiuvinskas Juozas, kpt.:	230

PABALTIJOS KOMITETO POSĖDIS

Š.m. spalio mėn. 21 d. įvyko eilinis Komiteto posėdis, kuriame buvo svarstomi įvairūs organizacijos klausimai. Pirmininkui Kap. J. Čiuvinskui pasiūlius, vienbalsiai buvo nutarta pasiųsti sveikinimo telegramą naujam išrinktam Popiežiui Jonui Pauliui II. Telegrama buvo išsiųsta per "TELEX" ir 5 sekundžių laikotarpį jau buvo gauta Vatikane su atsakymu OK.

Kadangi Pabaltijos Valstybės yra pavergtos, kur eina didžiausias religijos persekiojimas, laukiama, kad dabartinis Popiežius Jonas Povilas II dės visas pastangas su savo autoritetu, palengvinti tikinčiųjų padėtį, nes jis pats yra pergyvenęs visus vargus ir kančias pavergtoje Lenkijoje, puikiai supranta ir pažįsta bendrą komunistinę priešpaužįsą taip pat ir religijos atžvilgiu.

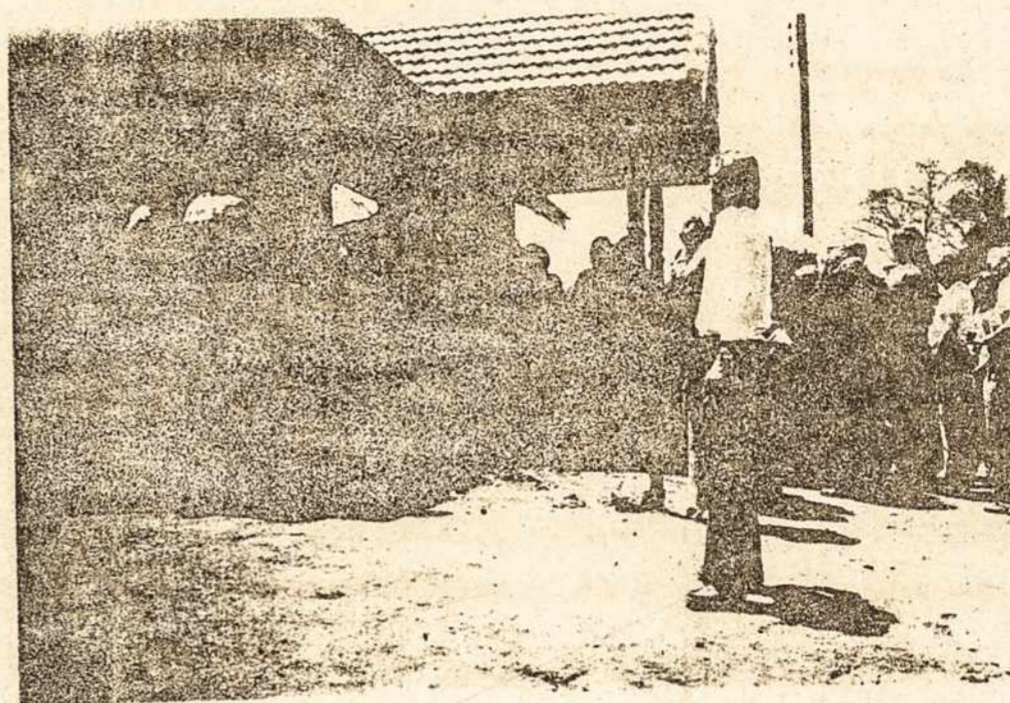
Korespondentas

VALSTYBĖS PREZIDENTO, GENEROLO JOÃO BAPTISTA FIGUEIREDO, PAGERBIMO PIETŪS

Kapit. J. Čiuvinskas atstovavo Pabaltijos Valstybių Komitetą pietuose, kuriuose dalyvavo daugiau kaip keturi tūkstančiai žmonių: Ministeriai, abu Gubernatoriai, São Paulo Prefeitas, Senatoriai, Deputatai ir aukšti Vyriausybės pareigūnai.

Pietūs, kurie užsitęsė beveik 4 valandas. Visi kalbėtojai linkėjo naujam Prezidentui išvermės ir sveikatos, nes nors kraštas, po 1964 metų revoliucijos, yra padaręs begalinį progresą įvairiose srityse, bet dėl bendros pasaulinės krizės Vyriausybė turi sunkumų. Opozicija tai išnaudoja ir stengiasi laimėti rinkimus. Visi tie sunkumai teks nugalėti naujam išrinktam energingam Valstybės Prezidentui, Generolui João Baptista Figueiredo.

V. M.

Prel. Pijus Ragažinskas šventina pirmąjį senelių namelį.
Nuotr. P. Rukšio

L I T U A N I K A

SENELIŲ NAMŲ PAŠVENTINIMAS PAVASARIO PIKNIKAS

Praeito sekmadienio išvyka į lietuvių sodybą "LITUANIKA" Ati bajor nesutraukė tokią masę žmonių, kaip pirmasis piknikas liepos mėnesį. Šis faktas nenugązdino nei sodybos iniciatoriaus kun. Juozo Šeškevičiaus, nei kitų išskylautojų: šį kartą visi buvo patenkinti, nes nebuvo tokio susigrūdimo ir dėlto buvo šeimyniškesnė nuotaka. Po kelių dienų lietaus augmenija atsigavo ir kelias taip nedulkėjo.

Prie senelių namuko susirinko gražus būrys žmonių ir be kalbų ar kitokių cerimonijų prel. Pijus Ragažinskas palaimino tą pirmąjį senelių namuką. Tai prelato 75 metų sukaktuvių proga surinktų po bičiulių "dovanų" vaisius. Čia dėdė Juozas išreiškė viltį, kad su tuo palaiminimu greit galės išaugti ir kiti namukai. Petras Šimoniš, kuris padarė namelio lietuviškus papuošimus: langines, duris ir stogo gaidelius, turėjo garbę atrakinti namelio duris ir aprodyti svečiams namelio įrengimus.

Lipant į kalną link piknikų namo Mišioms, visi sustojo pasižiūrėti jau baigiamo svečių namo, kuriam gal geriau tiktų MOTELIO vardas. Aš manau, kad nebuvo nė vieno išskylautojo, kuris būtų išsiskyręs iš bendro choro, kuris gyrė Dėdės Juozo iniciatyvą dėl tokio gražaus sumanymo. Vieni sumanė tuos svečių namus tuoj užimti seneliams: čia viskas arčiau ir bendra salė ir virtuvė. Svečiams kunigas galės pastatyti dar kitus namus. Pagaliau, tarp ginčų, prieta kompromiso: duoti žmonėms pasirinkti, ar gyventi atskiruose nameliuose ar čia, kaip kolchoze, "nusavintuose" svečių namuose.

Šv. Mišias atnašavo klebonas už visus sodybos geradarius ir rėmėjus. Mišių giesmes pravedė Vytas Tatarūnas, kuris, nors ir turi ūkį Kaukajoj, bet jau antru kartu su šeima dalyvauja piknike. Čia reikia paminėti ir kitą "kaukajietį" — Joną Bagdžį, kuris su savo Combi atvezė gerą grupelę žmonių, tokiu būdu parodė solidarumo su bendra iniciatyva. Nors buvo surengtas tik vienas autobusas, bet žmonės surado kitokių priemonių sodybai pasiekti: Vila anastaziečiai išsinuomavo combi, o tautų parkiečiai net kunigą šoferį.

Gerai pietūs ir gražus oras visiems pakėlė ūpą, tik bėda kad greit pritrūko alaus ir kitų gėrimų. Laimingiausi, tai atrodė maži vaikai, kurie galėjo, be griežtos tėvų ar senelių priežiūros, pabėgioti miške lyje ar pažaisti su smėliu ir žeme. Viena mamytė neįstengė surasti dukrytės: kaipgi atpažinsi vaiką įsitępusį, kaip kokį indėną, raudonu moliu?

Šį kartą svečiai skirstėsi lėčiau ir visai nenoriai, ypač mažiukai verkė, turėdami atsiskirti su miela, nauja drauge — gamta. Nėra ko verkėti: tėveliai dabar jau dažniau juos nuveš į gamtą ir į lietuvišką sodybą. Klebonas išskylautojams pranešė, kad kiekvieną PAVASARIO MĖNESIO SEKMADIENĮ ten bus laikomos lietuviškos šios 11 valandą. Taigi, iki pasimatymo lapkričio antrąjį sekmadienį sodyboje LITUANIKA.

P. R.

MŪSŲ ŽINIOS

PRANEŠIMAS

Visi, redakcija ir skaitytojai pageidaujame, kad ML būtų gyvesnė ir įdomesnė ypač vietinėm žiniom. Tam reikia daugiau bendradarbių – informatorių, korespondentų iš organizacijų įvairių vietovių bei sričių. Reikia sudaryti informatorių tinklą.

Šiam tikslui šaukiamas viešas SUSIRINKIMAS, į kurį kviečiami plunksnos darbuotojai, įvairių institucijų atstovai, bairų ryšininkai bei visi kiti, kurie domisi mūsų spaudos reikalais.

SUSIRINKIMAS bus šio mėnesio 29 dieną, 4 val. po pietų (po lietuviškų Mišių) Zelinoje, Jaunimo Namuose.

SKAUTŲ IŠIKŪRIMO BRAZILIJOJE 45-METIS

M I N Ė J I M A S: Lapkričio (Novembro) 11 d. 19 val.
Šv. Kazimiero parapijos salėj:

- Įvairi skautiška programa
- Istorinių nuotraukų išstatymas
- Bus galima įsigyti įvairių tautinių suvenyrų.

Lapkričio 12 d. 11 val.: Skautų Mišios V. Zelinos bažnyčioj.

VĒLINIŲ PROGA (Lapkričio 2 dieną)

Mišios šv. Kazimiero koplyčioj:

- 8 val.: lietuviškai (sudėtinės Mišios)
- 20 hs.: Missa comunitária (em português)

JAČANĀ: lapkričio 2 d. 8,30 val.
Seminarijos koplyčioj.

CASA VERDE: lapkričio 5 d., sekmadienį
16,15 val. N. S. das Dores bažnyčioj.

REIKIA PADĒKOTI POPIEŽIUI

Sekmadienį Šv. Tėvas Jonas Paulius II prabilo lietuviškai, Reikia padėkoti ir tokiu būdu padrasinti užtarti mūsų kenčiančią Tėvynę. Suaugusių ir jaunimo organizacijos yra kviečiamos siųsti padėkos telegramas Popiežiui.

Galima siųsti ar per
Nunciatura Apostólica
Avenida das Nações, 1-SES
70000 BRASILIA, DF.
ar tiesiog į Vatikaną, per TELEX

NEMUNAS Moacyr Franco TV TUPI programoje.

Praeitą antradienį Nemuno ansamblis įrekdavo tautinius šokių Moacyr Franco programoje. Ansamblio vadovas Jonas Lukoševičius parūpino skaidrių apie Lietuvą, kurios bus rodomos kartu su šokiais šio mėn. 31 d. 21 val. per CANAL 4 – TV TUPI.

Radio ir televizijos stotis TV TUPI yra viena iš plačiausių Brazilijos teritorijoj.

KALĒDINES

KORTELES SU LIETUVIŠKU IRAŠU GALIMA PIRKTI URMU – Šv. KAZIMIERO PARAPIJOJ
PASKIRAI – Šv. JUOZAPO PARAPIJOJ
SPAUDOS KIOSKUOSE: v. ZELINOJ
prie PAŠTO

MŪSŲ MIRUSIEJI

Spalio 17 mirė a.a. JONAS BURBA, 79 metų, iš Rokiškio apskrities, atvykęs Brazilijon 1929 m. Buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris. Gyveno Agua Rasoj. Mirė aprūpintas sacramentais ligoninėj. Palaidotas šv. Petro V. Alpinos kapinėse. Liko serganti žmona Elzbieta.

MIŠIOS

Spalio 28, šeštadienį, 19 val. šv. Kazimiero koplyčioj bus laikomos Mišios už a.a. DOMININKĄ LAUCIŲ mirties metinių progą. Giminės bei pažįstamieji kviečiami dalyvauti.

KOMUNIZMO PAVOJUS BRAZILIJOJ

Sukankant Rusijoj įsigalėjusios komunistinės santvarkos metinėms, Brazilij TFP organizacija spalio 17 d. Hotelio Hilton auditorijoj surengė paskaitą, tikslu apšviesti sanpauliečius apie rimtai besiveržiantį komunizmą ir į brazilij visuomeninį gyvenimą.

Paskaitą tema "Komunizmas – jo klaidos ir žalinga veikla" laikė Coronel Antonio Erasmo Dias, buvęs São Paulo valstijos Viešos Apsaugos Viršininkas (Secretário de Segurança Pública do Estado de São Paulo). Išgyventais faktais paskaitininkas nurodė komunizmo veržimąsi į įvairias brazilij politinio ir ekonominio gyvenimo sritis ir net į pačią augšto švietimo sferas.

Sueigoj dalyvavo augštų vietinių pareigūnų (net ministerijų) ir įvairių (ypač komunizmo pavergtų) tautų atstovų. Lietuviams atstovavo kpt. J. Čiuvinskas ir kun. Pr. Gavėnas.

KNYGOŠ

TĒVAS JONAS BRUŽIKAS SJ

Kun. Bružiko gyvenimas gražiai aprašytas 180 puslapių knygoje. Turi gana daug iliustracijų. Visi, kas tik pažino Tėvą Bružiką – misijonierių, turėtų paskaityti tą knygą. Ypač įdomi jo jaunystė ir sunkus kelias į mokslą. Gražus pavyzdys jaunimui.

Kaina Cr. 30,00

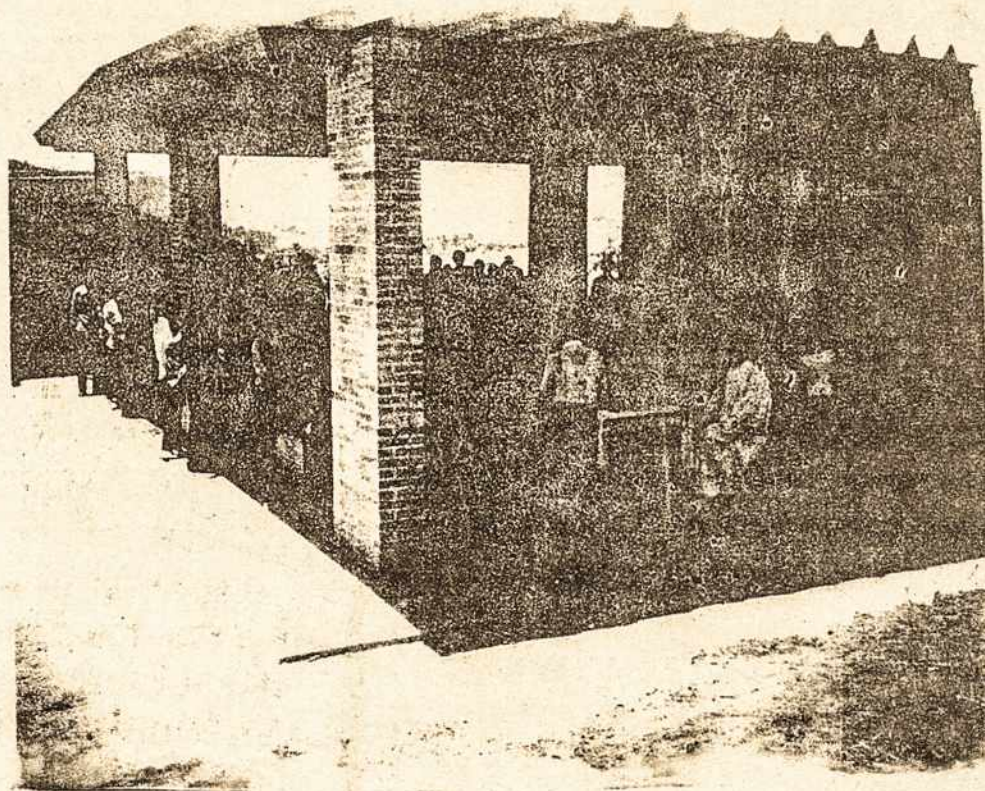
CINQUENTENARIO - PENKIAS-DEŠIMTMETIS

Tai Brazilijos lietuvių istorija. Ši knyga turi būti kiekvieno čia gyvenančio lietuvio namuose. Pažinkime, kokia mūsų praeitis, kaip lietuviai kūrėsi šiame krašte. Daug įdomių prisiminimų ir nepaprastai didelis skaičius nuotraukų. Kiekvienas lietuvis čia ras pažįstamų. Tai 208 puslapiai pilni įvairiausių faktų. Iliustracijų užrašai ir dalis straipsnių yra vietos kalboje.

Knyga tinka dovanai ir lietuvių draugams brazilams. Pasinaudokite dar atlikusiais egzemplioriais; jų daug nėra, greit baigsis, o sekanti laida dar nepramatyta leisti. Kaina Cr.60,00.

LITERATŪROS BŪRELIS

Literatūros būrelio mėnesinis pobūvis įvyks spalio 28 d. 20 val. pas Janiną ir Henriką Valavičius, Al. dos Quinimuras, 447 telef.: 275-2619.

Šv. Mišios pikniko metu. Lekcijas skaito A. Vinkšnaitis. Nuo sekantio mėnesio kas antrą sekmadienį 11 val. bus lietuviškos pamaldos "LITUANIKA" sodyboje Atibajoj.

MŪSŲ ŽINIOS

DOVANOS IŠ URUGVAJAUS

Vila Zelinos klebonijoje yra palikta dovanos, atvežtos iš Urugvajaus: Jonui Šermukšniui, Jonui Bagdžiui, Rikardui Kavaliauskui ir Vačiui Černiauskui. Prašome atsiimti.

KORESPONDENCINIO LIETUVIŲ KALBOS KURSO MOKINIAI RAŠO

Congratulações a todos da Escola pelo "Dia do Professor".
P. S. Como professora que sou parabenoizo o Prof. Petraitis e a Escola pelas apostilas e fita muito pedagógicas que dão muita facilidade no aprendizado da lingua.

Muito grata
Antonia

TALKA IŠ URUGVAJAUS

Gerbiamieji,

suradau Mūsų Lietuvoje, (1978, rugsėjo 28 dienos) korespondencinio kurso žinutę, prašant Adomo Mickevičiaus poezijos lietuviško vertimo informacijos.

Prieš keletą mėnesių gavau iš Lietuvos, A. Mickevičiaus poezijos rinkinio įrašymą. Jį skaito Vilniaus Dramos Teatro aktorius Laimonas Noreika. Su jo ankstyvesnius įrašymus (Maironio poezijos rinkinį, ir t.t.), tikriausiai jau esate susipažinę.

I aigi, mielai galiu įrašyti į juostelę (aišku, su Tév. Giedrio pagalba) A. Mickevičiaus rinkinį, ir Jums pasiūsti jeigu pageidaujate.

Plokštelės turinys:

I PUSĖ

PONAS TADAS, poemos fragmentai.

KONRADAS VALENRODAS, IV skyriaus "Puota", ištrauką vertė V. Mykolaitis – Putinas.

II PUSĖ

MEILĖS SONETAI – vertė Just. Marcinkevičius.

Su Pagarba

Dr. A. Stanevičius

Montevideo, 1978, spalio 14 d.

Dėkojame mielam daktarui antrą kartą mums atėjusiam į pagalbą (pirma skudučių - birbynų reikalu) ir pasiūlymą pagaminti juostelę. Mes jau pagaminome A. Mickevičiaus poezijų juosteles ir tik laukiame teksto, kurį norėtume, mažos knygtės formoj, pridėti prie juostelės. Maironio juosteles su tekstu jau galima gauti ML redakcijoj.

Kun. P. Rukšys

1948

30

metų

1978

SPAUDOS ŠVENTĖ

Lapkričio (Novembro) 19 dieną

JAUNIMO NAMUOSE

11 val.: Mišios už spaudos darbuotojus

12 val.: Spaudos balius Jaunimo Namuose

- Įvairi programa
- Loterija
- Gros lietuviška muzika

Savo dalyvavimu, tarp kita ko, paremsi LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ

Pakvietimus galima gauti pas Broliukus, klebonijoje, C. Verde pas Mariją Stankūniene, Pque.das Nações pas K. Skorupskį, Agua Rasoį pas Ię. Vi-jūną, V. Anastácio pas G. Žarkauskaitę.

MŪSŲ LIETUVA

Už žmogaus širdies, proto ir minties apvaldymą
dabar vyksta milžiniška kova,
kurios atokaitoje
išmušė pasauliečių valanda,
įduodama į jų rankas
centrinį uždavinį
gyvenimo atnaujinime.

Br. Zumeris

Lietuviškai kalbanti
Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja
DRA. HELGA HERING
médica

**HOMENS – SENHORAS
CRIANÇAS**

nuo 8 iki 12 val.:
Av. Eulina, 99 – V. Sta.
Maria (skersgatvis ties nr.
2214, Av. Deputado Emi-
lio Carlos – B. do Limão)

nuo 14 iki 18 val.:
Rua Quartim Barbosa, 6
(paskutinė stotis onibus
Vila Santista - Bairro do
Limão).

Tel. 265.7590

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislo Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 150 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 700 kr.
Paskiro numerio kaina: 3,00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 60 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti: "Stanislo Šileika" vardu.

Štraipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Ne-naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti štraipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomone. Už skelbimų kaibą ir turi-nį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekma-dienio vakaro.